

Budget 2019

Samt Preliminära ramar 2020-2021
Investeringsbudget 2019 samt plan för investeringar
2020-2023

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

TJÖRNPARTIET↑

Sidan:

1. Försättsblad.
2. Innehållsförteckning
3. Inledning, **Vision**
- 4.
5. Handlingsplan för budget
6. Övergripande inriktning inför Budget 2019
7. Kommunstyrelsen
8. Prioriteringar kommunstyrelsen
9. Barn och Utbildningsnämnden
10. Prioriteringar Barn och Utbildningsnämnden
11. Samhällsbyggnadsnämnden
12. .
13. Prioriteringar Samhällsbyggnadsnämnden,
- Socialnämnden
14. .
15. Prioriteringar socialnämnden
- Kultur och Fritidsnämnden
16. .
17. Prioriteringar Kultur och Fritidsnämnden
18. .
19. Bilaga 1, Resultatbudget.
20. Bilaga 2, Finansieringsbudget
21. Bilaga 3, Budgeterad Balansräkning
22. Bilaga 4, Verksamhetsramar

Inledning/vision

Hela Tjörn ska leva, *året runt.*

Tjörn är en fantastisk ö med en rik historia fast förknippad med närheten till havet och det Bohuslänska odlingslandskapet. Samspelet mellan jordbruk, fiske och småskalighet tillsammans med respekt för vår natur och närheten till storstaden är en mix som varit framgångsrik för Tjörns invånare. Det ska fortsättningsvis vara basen för Tjörns utveckling. Därför måste vi erbjuda ett rikt liv för alla åldrar.

Allt ideellt arbete som utförs på föreningsnivå är ett nödvändigt och viktigt bidrag till det goda livet för Tjörns invånare, inte minst våra ungdomar.

För en balanserad befolkningsökning krävs arbetstillfällen, god infrastruktur, bra kommunikationer, god kommunal service, tillgång till ett varierat utbud av boende, trygghet och en hållbar miljö.

Vi har alla ett ansvar för att värna den jord vi ärvt. Den lånar vi och förvaltar för framtida generationer. Ingen kan idag vara okunnig om de miljö-, energi- och klimatproblem som världen brottas med.

Självklart är det en viktig fråga att kommunen, som står medborgarna så nära, föregår med gott exempel och hjälper till att med information och praktiska lösningar för medborgarna

ser till att främja ett långsiktigt hållbart samhälle. Miljötänkandet ska genomsyra all kommunal verksamhet. Vi vill arbeta för att Tjörn behåller sin särart och sin kulturmiljö, genom en levande landsbygd och skärgård och däremellan många mindre samhällen. Vi ska säkerställa skydds- och bevarandevärda naturmiljöer och biologisk mångfald. Bästa sättet att göra det är att avsätta områden i Översiktsplanen. Det styr plan- och byggprocesserna och markens användning.

Natur- och vattenvård ska främjas vilket ligger i det allmännas intresse. Samtidigt vill vi att Agenda 2030 arbetet prioriteras. Hållbar utveckling kräver lokalt engagemang.

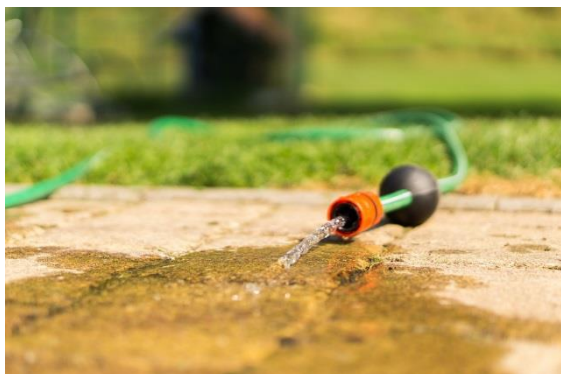

Tjörn ska ta fram en plan för "Hållbar Dricksvattenförsörjning". Det handlar om att säkra tillgången till rent dricksvatten året runt.

I kommunens vattenledningssystem finns för närvarande ett bortfall på ungefär 40% av det dricksvatten som produceras.

Det är av högsta prioritet att ansvarig nämnd för dricksvattenförsörjning omgående med start 2019 varje månad avrapporterar till kommunstyrelsen vilka åtgärder och underhåll som har vidtagits.

Detta skall kunna presenteras till styrelsen med statistik av åtgärder för en säker dricksvattenförsörjning

Genom att minska förlusterna i vattenleveranserna med 5% per år under de kommande 3 åren så betyder det minskade kostnader på ca. 1,75 mkr årligen. Målet är att allt dricksvatten ska vara känt var det används samt debiteras där det används.

Vatten- och avlopp är strategiska frågor. Den dagen vi inte har tillgång till rent vatten inser vi dess värde i vardagen. Tillgången till rent vatten och att vi tar hand om dagvatten och avlopp så att det inte förorenar naturen är viktiga miljöfrågor. Det är en förutsättning för boende, företagande och rekreation. För att åstadkomma en bra livskvalitet, underlätta för människor att bo och verka här samt värna natur- och kulturmiljöer krävs en väl fungerande, modern och miljöanpassad teknisk service och infrastruktur. Historiskt har styrningen av VA inte skett på ett tillfredställande sätt därav, en av Sveriges högsta VA-taxor. Genom att prioritera arbetet med VA-frågor för en bättre styrning är även målet att VA-taxan ska sänkas.

Medborgare på Tjörn med egen brunn och avlopp får idag även vara med och finansiera VA-kollektivet. Det kallas dubbelbeskattning. Denna bristfälliga styrning från den grönbå majoriteten ska ej tillåtas i framtiden.

För en framtida god samhällsplanering krävs även tillgång till kommunekolog. En sådan tjänst kan samverkas med andra kommuner, t.ex. Kungälv.

Kommunens verksamheter är till stor del tjänsteinriktad och personalintensiv. Redan nu är det stor konkurrens om de flesta yrkeskategorier som kommunen behöver, och konkurrensen kommer att öka ytterligare. En personalpolitik som gör Tjörns kommun till en attraktiv arbetsgivare är avgörande. Detta för att kommunen ska kunna säkra sin kompetensförsörjning och garantera en god kvalitet i sina välfärdstjänster för invånarnas bästa.

www.shutterstock.com • 218826733

I detta budgetförslag sätter vi stor tillit till förvaltningarna att vi får kloka och genomförbara underlag som förslag till beslut med korrekta konsekvensanalyser om hur vi uppnår balans med de ekonomiska ramar vi nu sätter för varje förvaltning. Utifrån detta budgetdokuments inriktningsmål förar nämnderna sina egna kvalitetsmål.

Handlingsplan för budget 2019-2022.

En budget består av intäkter och utgifter, i kommunen och i hemmet, så här kan man läsa på kommunens hemsida om intäkter:

Kommunens intäkter består till största delen av de skatter Tjörnborna betalar.

Skatteintäkterna baseras på en skattesats som fastställs av kommunfullmäktige varje år.

Kommunen får även in pengar genom olika avgifter och taxor, till exempel barnomsorgsavgifter, bygglovsavgifter och va-avgifter.

Tillsammans ska intäkterna finansiera de olika tjänster som kommunen ansvarar för och erbjuder invånarna.

Kommunens ekonomi måste enligt kommunallagen vara balanserad. Det innebär att intäkterna måste vara större än kostnaderna. Om kostnaderna är större än intäkterna uppstår ett underskott. Då måste kommunen i budgetarbetet för nästkommande år se till att underskottet täcks.

Inför budget 2019 har förvaltningarnas samlade önskemål samt behov av uppräknig av befintlig verksamhet visat på ett saknat behov av 42 miljoner. Som jämförelse så ger en skattekrone ca 40 mkr i intäkter för kommunen.

För att hitta dessa resurser kan man gå olika vägar. Man kan låta förvaltningarna själva få i uppdrag att skära ner sina önskemål samt skära ner i befintlig verksamhet. Man kan politiskt beskriva hur och vad som ska skäras ner samt vad som ska prioriteras. Man kan höja intäkterna, skatten. Eller man kan göra en mix av ovan.

Vad gäller kommunernas framtida ekonomi så är man samstämmig nationellt. Både SKL (Sveriges Kommuner och Landsting), regeringen och Svenskt Näringsliv menar att under kommande mandatperiod så kommer kommunsektorn i Sverige att behöva ytterligare ca 60 miljarder för att kunna upprätthålla välfärdstjänsterna för sina invånare. Andelen yrkesverksamma mellan 16 och 64 år ökar inte i samma takt som andelen övriga åldrar i befolkningen.

De stora investeringar som Tjörn står inför är behov av nya förskolor och äldreboenden. Samt omfattande ombyggnationer av befintliga skolor. Dessutom kommer stora investeringar krävas inom VA-sektorn.

Detta nödvändiggör en tydligare prioritering av kommunens verksamheter, allt för att om möjligt undvika framtida skattehöjningar.

- Later
- Tomorrow
- Today
- NOW**

Därför föreslår vi följande övergripande inriktning inför budget 2019:

- **Oförändrad kommunalskatt 2019**
- Ett investeringsmoratorium för att ta fram en reviderad investeringsplan
- Översyn av kommunens upphandlingshantering för att uppnå besparingar inför budget 2020
- En plan tas fram för VA-verksamheten i syfte att göra den självfinansierad samt oberoende av skattefinansiering
- En ” Dricksvattenförsörjnings plan” för hållbar samhällsutveckling ska tas fram.
- En uppdelning av den ekonomiska redovisningen mellan kultur- och fritidssektorn inom kultur- och fritidsförvaltningen
- Införande av en volymbaserad budgethantering inom barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen där central buffert på kommunstyrelsenivå införs
- En operativ kompetensförsörjningsplan som ska ange nödvändiga åtgärder och konsekvenser för att tillgodose personalförsörjningen inom de lagreglerade verksamheterna både på kort och lång sikt
- En utvärdering av ett fortsatt kommungemensamt samarbete genom bolaget SOLTAK skall genomföras. Beslut ska därefter fattas om Tjörns kommuns fortsatta delaktighet i SOLTAK.

Kommunstyrelse

Det är kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för att nämnderna styr verksamhet och ekonomi enligt kommunfullmäktiges mål.

Det är kommunstyrelsen som vidtar och beslutar om eventuella åtgärder om ekonomin i nämnderna inte hålls. Om en förändring anses nödvändig så är det kommunstyrelsen som bereder för kommunfullmäktige.

All ekonomisk redovisning ska vara tydlig och transparent för Tjörns skattebetalare.

Ett effektivt nyttjande av skattemedlen ska vara i fokus. Ekonomiskt och mänskligt är det av största vikt att integrationen av våra nyanlända i Tjörns kommun sker snabbt och smidigt. På kort sikt en kostnad för kommunen men på längre sikt en investering som ger mervärden för Tjörns gamla och nya invånare.

Servicen i myndighetsutövandet och i kontakten med kommunens invånare ska vara god. Som en del av ett demokratiskt förhållningssätt ska beslutsprocesser präglas av öppenhet och delaktighet.

För att en god kommun ska kunna utvecklas så behövs en samsyn mellan näringsliv och kommun. En stark arbetsmarknad med låg arbetslöshet kommer ur ett livskraftigt näringsliv. En hög sysselsättningsgrad är en förutsättning för att kommunens

välfrädsåtgärderna ska finansieras av tillräckliga skatteintäkter och att kommunens ekonomi ska vara i balans.

För att möjliggöra nya arbetsplatser är det viktigt att kommunen ser till att det finns mark för nyetableringar. Andra förutsättningar är en aktuell översiktsplanering som tar hänsyn till ökade krav på infrastruktur, kommunikationer och byggande utan att unika naturvärden och miljöhänsyn offras.

Samhällsplanering ska tydligare **prioritera kollektivtrafiken** samt **gång- och cykelvägar** i planverksamheten. I detaljplanearbetet prioriteras planer där kollektivtrafikförsörjning finns och ev. behov av pendelparkering kan säkras. En beredskap för ”Ladd infrastruktur” ska finnas.

Allmänhetens tillträde till mark och vatten är en demokrati- och likvärdighetsfråga. Därför ska stor restriktivitet råda vid försäljning av kommunens mark- och vattenområden. Beslut om sådan försäljning ska beslutas i kommunfullmäktige. Stor hänsyn ska tas till det rörliga friluftslivet och allemansrätten.

Det är centralt för kommunen att kunna tillgodose sitt personalbehov. Med en allt större konkurrens om arbetskraften måste Tjörns kommun vara en tillräckligt attraktiv arbetsgivare. Det innebär bl.a. att arbetsmiljön i verksamheterna är mycket viktig för att minska personalomsättningen och för att minimera arbetsrelaterad sjukfrånvaro.

www.shutterstock.com • 1048955261

Prioriteringar för kommunstyrelsen:

- En friskvårdssatsning för all personal
- En personalpolitik där heltid är norm och deltid en möjlighet
- Exitsamtal ska införas för all personal
- Löpande statistik över arbetsrelaterad frånvaro tas fram
- Ny ÖP tas fram under mandatperioden där även en energibruksplan ingår

- Prioritering av markberedskap för nyetablering av industri- och kontorsverksamhet
- Säkra tillgång till kommunekologisk kompetens för god samhällsplanering
- Omfördelning av budget till förmån för omsorg och skola
- I enlighet med KF-beslut 2015-01-29 är kommunstyrelsen ansvarig för flyktingmottagande och integration
- Redovisning av kostnader och intäkter av flyktingmottagande och integration sker på kommunstyrelsenivå
- Budgetfördelning avseende flyktingmottagande och integration sker via kommunstyrelsen för att undvika undanträngningseffekter
- Utredning av de kommunala bolagens roll och styrning
- Utredda ny fastlandsförbindelse mellan södra Tjörn och Kungälv för att avlasta Tjörnbron samt öka alternativen för kollektivt resande söderut
- Etablera direktbussar från västra och södra Tjörn för snabb arbetspendling mot storgöteborg
- Införa en kontrollstation inför beslut i KS och KF för att beslut ska tas i enlighet med gällande lagstiftning
- Tydlig lokalsamordning för kommunens förvaltningar för optimalt nyttjande av egna lokaler och fastigheter

www.shutterstock.com • 644760670

Barn- och utbildningsnämnden

Skollagen innehåller bestämmelser om skolväsendet. Skolväsendet omfattar bl.a. förskola och grundskola. Förskola och grundskola är två av kommunens primära uppgifter.

I skollagen, 1 kap. 4§, står det:

"Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på."

Hög kvalitet i förskola och skola är en av de bästa garantierna för att våra barn och ungdomar ska få bra och likvärdiga förutsättningar för vuxenlivet.

Kompetent personal, trygghet och är förutsättningar för att skapa ett positivt instuderingsklimat i syfte att nå kunskapsmålen. Därför måste vi satsa på personalen och ändamålsenliga lokaler.

Förskolan och skolan som attraktiv dragare för kommunen är avgörande för om vi ska vara en åretruntlevande kommun eller inte.

Många arbetspendlar till och från Tjörn med långa arbetsdagar som följd. Flexibla öppettider och möjlighet att välja förskola efter familjens önskemål,

därför är det extra viktigt att de känner tillit och trygghet när de lämnar över "det bästa de har", sina barn, i kommunens omsorg och ansvar.

Med tanke på kommunens svårigheter att säkra sin kompetensförsörjning så ingår det också i nämndens uppdrag att göra det möjligt för vuxna att erhålla gymnasiekompetens.

Vi kommer under mandatperioden verka för att alla nuvarande skolorna ska finnas kvar. Detta innebär att vi inte medverkar till att någon av skolorna i Källekärr, Myggenäs, Fridas Hage, Rönnäng, Skärhamn, Bleket eller Häggvall läggs ner under mandatperioden.

Skolorna på Tjörn måste nu rustas upp. I det inriktningsförslag som en stor majoritet ställt sig bakom ingår bl.a. två nya fullskaliga hallar för idrott och kultur. Den utredning som skulle ge underlag för kloka och framtidsinriktade beslut är nu stoppad av majoriteten. I det nya uppdrag som är beslutat ingår att sexorna ska flyttas tillbaka till mellanstadierna. I det perspektivet ingår i vårt budgetalternativ att skolenheten Långekärr ingår i förslaget. Detta i enlighet med visionen för kommunen att **"Hela Tjörn ska leva, året runt"**!

De underlag för ny förskole- och skolstruktur som hittills presenterats är ej tillräckliga för beslut angående vilka förskolor som ska byggas och hur skolor ska vara organiserade för framtiden. Innan vi fattar beslut ska all ny organisation ske i samarbete/samförstånd med de som är berörda.

www.shutterstock.com • 317679230

Prioriteringar för barn- och utbildningsnämnden:

- Garanterad fortbildning
- Personaltätheten ska inte understiga regeringens kvalitetsmål för statsbidrag som gäller alla stadier och grupper
- Skapa en personalpool för Barn- och utbildning

- Stärka elevhälsoteamen så att de har rätt behörighet och kompetens och förankring på aktuell skolenhet
- Andelen behörig personal inom förskola och skola är en viktig kvalitetsfaktor
- Ingen skola på Tjörn ska avvecklas utan utvecklas, inklusive Långekärrens skola
- Utredningen om förskole- och skolstruktur ska belysa konsekvenser av alternativa lösningar
- Lokaler för barn och ungdomar ska vara funktionsanpassade
- Utredda möjligheten till kommunal vuxenutbildning och preparandutbildning i egen regi i samarbete med kommunens övriga behov av fortbildning för att säkra kommunens kompetensförsörjning för framtiden.
- Nolltolerans mot våld och mobbing
- Erbjuder öppettider inom förskolan som matchar arbetspendling samt nattis vid behov
- Erbjuder förskoleplats enligt första- eller andrahandsvalet
- Syskon ska ej avskiljas från varandra utan beredas gemensam förskola för trygg och utvecklande barndom

Samhällsbyggnadsnämnden

Kommunen har ett övergripande ansvar för samhällsplanering. Det inbegriper översiktsplanering, detaljplanehantering, byggnation, kommunikationer, trafikplanering och infrastruktur. Inom infrastrukturen ryms vägar, hamnar, GC-vägar, fibernät, VA- och avfallshantering mm.

Under kommande mandatperiod ska Tjörns kommun besluta om en ny översiktsplan (ÖP). I den anges hur olika områden kan användas och hur utvecklingen ska ske. Här anges också vilka vägar som är primär- och sekundärstråk vilket påverkar hur exploatering och byggnation prioriteras. Dessutom påverkas hur kollektivtrafik och annan service kommer att utvecklas.

Säkra och trygga gång- och cykelvägar ska utvecklas utefter stråken. Cykeln ska kunna vara ett alternativ i en modern kommun för resa, både för vuxna och barn.

Allteftersom fordonsparken och cyklar blir mer och mer elektrifierade ökar behovet av en infrastruktur för att kunna ladda fordonen.

Önskemål om detaljplaner kommer både från kommunen och från enskilda. Kommunen bestämmer i vilken ordning dessa ska prioriteras. Tyvärr innebär nuvarande ordning att handläggningen av detaljplaner tar många år. Det innebär också att när behov av nya förskolor, skolor eller äldreboenden uppstår och det inte finns planberedskap, så är ledtiderna till färdigställande av lokalerna allt för långa. En följd av bristande planering blir kostsamma temporära lösningar.

Tjörn är en fantastisk kommun att leva och bo i, för de flesta. Att ha en bostad är en grundläggande rättighet. Olika människor har olika behov av boende och det skiftar även under livets olika skeenden.

I Tjörns bostadsförsörjningsprogram framgår att det finns en stor brist på mindre bostäder framförallt hyresrätter. Detta gäller hela Tjörn. Våra ungdomar ska inte tvingas i ”kommunflykt” bara för att de inte har möjlighet att hitta en bostad att växa i. Familjer ska inte tvingas splittras mellan olika kommuner av samma skäl. Äldre ska kunna hitta en lägenhet att bo i när det egna huset känns för tungt att sköta. Här har Tjörns kommunala Bostadsbolag (TBAB) en roll att fylla.

Tjörns kommun har en av Sveriges högsta VA-taxor. Dessutom får skattekollektivet vara med och betala eftersom VA-taxorna inte täcker kostnaderna. Stora investeringar i reningsverk är gjorda men det återstår stora investeringsbehov i ledningsnätet. Även frågan om vattenförsörjning är aktuell, inte minst efter sommarens torka som fortfarande innebär påfrestningar på dricksvattenförsörjningen.

På Tjörn finns flera tusen hushåll med egna avlopp. Avtalet för slamhantering som infördes för några år sedan innebär både fördyringar och onödig byråkrati.

Eftersom Tjörn är en pendlarkommun är vägnät och kommunikationer av största vikt.

Trafikinfarkten kring Tjörnbroarna kräver samarbete över kommungränserna. Det görs bl.a. genom det Västsvenska initiativet där Tjörn, Orust och Stenungsund är aktiva för att påverka region och riksdag.

För att minska köbildningen vid Myggenäs Korsväg och över broarna gäller det att hitta tekniska lösningar, minska antalet fordon och att finna alternativa lösningar för trafiken till fastlandet.

För att utveckla kollektivtrafiken till och från Tjörn krävs ett aktivt samarbete med regionen och Västtrafik. Särskilt viktigt är att kunna tillmötesgå behovet av arbetspendling söderut.

www.shutterstock.com • 293274554

Prioriteringar för samhällsbyggnadsnämnden:

- Kommunen ska aktivt köpa in mark för nya planområden för kommunala tomter till självbyggare, samt hyresrätter
- Utred möjligheterna till snabbare detaljplanehantering
- Gör vägen till Klövedal till ett av Tjörns huvudstråk
- Minst var tredje nybyggd bostad i kommunen ska vara en hyresrätt
- Dunkavlemyren fortsatt byggnation i TBABs regi, varav huvuddelen av nybyggnation till hyresrätter
- Stötta "Egnahemsprojektet" i Svanvik med framtagande av tomter
- Hållbara parkeringslösningar i våra samhällen, Rönnäng prioriteras
- Utbyggda gång och cykelvägar, belysta för säker och trygg GC-miljö
- Starta utredning om ny färjeförbindelse mellan Tjörn och Kungälv

- Inför direktbussar anpassade för pendling till Göteborg
- Påbörja införandet av laddstationer för bilar och cyklar
- Öppna upp för valfrihet inom slamhanteringen igen

Socialnämnden

Vi vill att våra äldre ska må gott, vara friska och ha en meningsfull och aktiv vardag. Vårt förebyggande arbete tar sikte på att skapa förutsättningar för detta.

Vi ser en befolkningsstruktur med ett ökande antal äldre med delvis andra förväntningar än idag. Detta i kombination med nya tekniska möjligheter och att vi även i fortsättningen ska kunna garantera en hög nöjdhet gör att vi behöver arbeta med tydlighet och innovation inom omsorgen.

Vi har fantastiska medarbetare som gör hjälteinsatser varje dag. Personalen måste ha de förutsättningar och resurser som behövs för att med stolthet kunna säga att vi gör vad vi kan och att vi har ett gott samhälle.

Kommunen kan inte förlita sig på att anhöriga ska vara aktiva i den praktiska omsorgen om de sina. De anhöriga ska ge kärlek, tillhörighet och sammanhang, inte vara förutsättningen för att omsorgen i vård är rätt eller inte. Vård ska vara jämlik oavsett var i kommunen du bor, eller vilka anhöriga du har.

Demens är en ökande verklighet för många äldre, de kan inte lämnas, de behöver ett värdigt boende efter behov med kompetent personal.

Det är inte ovanligt att den ena parten i ett parförhållande blir så sjuk att särskild omvårdnad och boende behövs. Det innebär alltför ofta att man måste skiljas från sin livskamrat sedan många år och inte längre kan leva ihop med densamma. Därför måste det finnas möjlighet till alternativt boende i nära anslutning till det särskilda boendet.

Vi ser även att behovet av en ny och modernare syn på hemtjänst är ett starkt behov. Övergången mellan eget boende och ett särskilt boende kan vara ett av de största besluten och förändringarna som en människa gör i sitt liv, då ska det ske tryggt och värdigt.

Inom socialnämndens ansvarsområde ingår även Individ- och familjeavdelningen, IFA. Dess ansvar är att vara det skyddsnät som behövs när livet av olika anledningar tar vägar som kan vara svåra att ta sig ur på egen hand.

En oro i sammanhanget är ökande tillgång till droger, utanförskap i alla åldrar. Störst är utmaningarna för de unga som får störningar i sin framtidsutveckling.

Tyvärr så är även våld i nära relationer, ofta i samband med missbruk ett allvarligt problem i hem även på Tjörn. Det drabbar även barn som blir ofrivilliga vittnen.

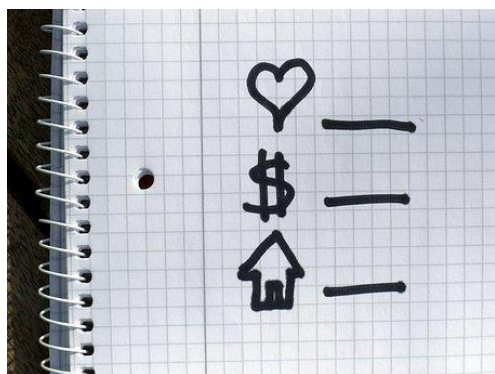

Den grupp som arbetar i det tysta är den grupp som tillhör personkrets-LSS. Denna grupp har ofta behov av stöd och struktur för att få en fungerande vardag. De skall därför erbjudas;

- Bra anpassade boenden.
- Meningsfull daglig sysselsättning.
- Meningsfull fritid.

Det finns ytterligare grupper som ibland hamnar ”mellan stolarna”. För de grupper som har sämst förutsättningar ska de först och främst ha stöd att hitta lämpligt jobb/utbildning och bostad, vilket är de främsta förutsättningar för en god integration och ett gott liv. Egenförsörjning är alltid målet.

En av dessa grupper är nyanlända vilket innebär att verksamheten till viss del behöver se över sitt sätt att arbeta eftersom detta är en ny målgrupp för oss med andra förutsättningar.

Prioriteringar för Socialnämnden:

- Verka för att det byggs äldreboende på norra Tjörn
- Ökad möjlighet till alternativt boende i anslutning till äldreboendet
- Heltid norm vid all nyanställning och möjlighet till heltid för befintlig personal
- Mentorerna till nyanställda
- Fortbildning för anhörigvårdare
- Regelbunden avlastning och stöd för anhörigvårdare
- Demensboende ”Silviacertifieras”
- Demensteam för hemtjänst.
- Söka samarbete med nära kringliggande kommuner för gemensamt boende för gruppen ”yngre dementa”

- Stärka stödet till kvinnojouren
- Öka samverkan med GR-kommunerna i arbetet med drogrelaterade problem bland ungdomar
- Stärka stödet för unga med psykisk ohälsa
- Beredskap för LSS-boende när behov uppstår
- Utöka utbudet av daglig verksamhet
- Med hjälp av stödpersonal, utöka möjligheterna till aktiv fritid
- Egenförsörjning ska alltid eftersträvas

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämndens uppdrag ska ha tyngdpunkten på barn- och unga och ha en tydligt hälsoinriktad och förebyggande profil. Insatserna ska vara stöd för att skapa ett mervärde till det arbete för våra barn och unga som socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden utför.

Ett område som är viktigt för Tjörns kommun är hur vi på ett varsamt sätt utvecklar vår turismstrategi. Besöksmål som drar mycket besökare är t.ex. Sundsby, Säbygården, Pilane och Akvarellmuseet. Olika driftsformer och samverkan med privata entreprenörer gör det möjligt att utveckla våra turistmål.

Biblioteken är mötesplatser för alla, såväl gammal som ung och bidrar till bildning och kunskapsförmedling genom sitt varierade utbud.

Filmvisningen i SAGA-huset har varit mycket uppskattat under alla år. Film är ett kulturuttryck som är tillgängligt för alla åldrar. Därför ska filmvisningen återupptas. För att möjliggöra detta omfördelas medel av bidraget till Akvarellmuseet till investering för upprustning av SAGA huset.

Kulturskolan erbjuder möjlighet för våra ungdomar att utvecklas inom musik, sång och dans ska samordnas med övrig pedagogisk verksamhet i kommunen. Annan kulturverksamhet sker via studieförbunden.

Det finns ett stort behov av fritidsaktiviteter och mötesplatser för ungdomar utöver det som föreningslivet erbjuder. Idag finns Deltaverksamheten i Skärhamn, "motorgården" på Radona området samt fritidscentra på Häggvall.

I samband med ut- och ombyggnad av våra skolor ska fritids- och kulturaktiviteterna i så hög grad som möjligt förläggas till våra högstadieskolor för ett bättre utnyttjande av våra befintliga lokaler.

Tjörn har ett rikt föreningsliv med ett stort ideellt engagemang. För att det ska fortsätta att utvecklas så förutsätter det långsiktighet och tydliga regler från kommunens sida. Drift och underhåll för anläggningarna måste säkras och inte minst föreningsbidragens förutsägbarhet och utformning är avgörande.

Våra badplatser är en del av kvalitén för både Tjörnbor och en stor reseanledning till varför man söker sig vår kommun. Kommunen ska garantera likvärdig standard ur tillgänglighetsperspektiv på våra fyra prioriterade badplatser. De fyra badplatserna är: Kårevik, Linneviken, Gråskär samt Loka. Självklart ska även kommunen ansvara för att en simskoleundervisning har bästa kvalitet.

Detta för att leva upp till vår certifiering som en Säker och Trygg kommun.

Tjörns rika natur är en fantastisk tillgång och har en stor dragningskraft för de som vill ha fantastiska naturupplevelser. Därför ska vi underhålla och utveckla våra vandringsleder, motionsspår och ridvägar. Genom föreningar och privata entreprenörer så erbjuds guidade turer, promenader, cykling, kajaking, båtturer, fågelskådning och mycket mer.

shutterstock.com • 1055589131

Prioriteringar för Kultur- och fritidsnämnden:

- En fullskalig hall i Bleket och Häggvall med scen för konstnärliga uttryck - nej till separat kulturhus i Skärhamn
- Fritids- och kulturcentra både på Bleket och Häggvall
- Inför fritidskort för våra tonåringar mot en mindre avgift
- Möjliggöra samt Starta upp filmvisningen på SAGA igen
- Utveckla och söka samarbete för teater och musik med Billströmska Folkhögskolan

- På den gamla fotbollsplanen intill SAGA huset vill vi utreda möjligheten att göra om området till ett mindre parkområde innehållande förutom parkering för bl.a. bad även "utegym" för spontanidrott, lekplats, minigolf och boule. "Parken" skulle ge Skärhamn det grönområde som saknas i samhället

www.shutterstock.com • 764349283

- Upprustning av våra fyra prioriterade badplatser till gemensam funktionsanpassning
- Se över stödet för underhåll och drift till de föreningsdrivna anläggningarna för långsiktig hållbarhet
- Se över föreningsbidragen för större öppenhet och likvärdighet

Med dessa rader överlämnar vi vårt budgetförslag till kommunfullmäktiges ledamöter att fatta så klokt beslut som möjligt om vad var och en av er beslutande anser vara ert bästa alternativ till budget för att **Hela Tjörns ska leva, året runt**, och i framtiden.

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Vi gillar
Björn på
Tjörn!

TJÖRNPARTIET↑

Bilaga 1

RESULTATBUDGET 2019-2021

Mkr

	Budget	Prel.	Prel.
	Budget	Budget	Budget
	2019	2020	2021
Verksamhetens nettokostnad	-881,0	-925,0	-961,0
Avskrivningar	-34,0	-37,0	-40,0
	-	-	-
Verksamhetens nettokostnad	-915,0	-962,0	-1 001,0
Skatteintäkter/Statsbidrag	922,0	975,0	1 020,0
Finansiella intäkter	6,0	6,0	6,0
Finansiella kostnader	-8,0	-9,0	-10,0
-	-	-	-
Resultat	5,0	10,0	15,0

Skatteintäkter baserade på SKL cirkulär 18:37 justerad utifrån kommunens befolkningsprognos.

Bilaga 2

FINANSIERINGSBUDGET 2019-2021

Mkr

	Budget	Prel.	Prel.
	2019	2020	2021
Resultat inkl avskrivningar	39,0	47,0	55,0
Ökning av långfristiga skulder	18,0	50,0	42,0
Ökning av kortfristiga skulder			
Ökning av långfristiga rörelseskulder			
Ökning av avsättning	3,0	3,0	3,0
Minskning av fordringar			
Minskning av likviditet			
Summa tillförda medel	60,0	100,0	100,0
Nettoinvesteringar	60,0	100,0	100,0
Minskning av långfristiga skulder			

Minskning av kortfristiga skulder

Minskning av avsättning

Ökning av fordringar

Ökning av likviditet

Summa använda medel

60,0

100,0

100,0

Bilaga 3

BUDGETERAD BALANSRÄKNING 2019-2021

Mkr

	UB	Prognos	Budget	Prel.	Prel.
	2017	2018	2019	2020	2021
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	907,0	923,5	949,5	1 012,5	1 072,5
Omsättningstillgångar	236,0	236,0	236,0	236,0	236,0
SUMMA TILLGÅNGAR	1 143,0	1 159,5	1 185,5	1 248,5	1 308,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	396,0	391,8	396,8	406,8	421,8
Avsättningar	98,0	101,0	104,0	107,0	110,0
Långfristiga skulder	455,0	472,7	490,7	540,7	582,7
Kortfristiga skulder	194,0	194,0	194,0	194,0	194,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 143,0	1 159,5	1 185,5	1 248,5	1 308,5
ANSVARSFÖRBINDELSE					
Ansvarsförbindelse pensionsskuld	319,0	327,0	325,0	324,0	323,0
Soliditet	34,6%	33,8%	33,5%	32,6%	32,2%

Soliditet inkl pensionsskuld	6,7%	5,6%	6,1%	6,6%	7,6%
------------------------------	------	------	------	------	------

Bilaga 4

VERKSAMHETS RAMAR 2019-2021

Mkr

	Budget	Prel. Budget	Prel. Budget
	2019	2020	2021
Kommunstyrelsen	77,1	77,1	77,1

Samhällsbyggnad		31,4	31,4	31,4
Kultur- och fritidsnämnd		45,0	45,0	45,0
Barn- och utbildningsnämnd		405,0	424,0	434,5
Socialnämnd		347,5	366,0	376,5
KF/nämnder		9,2	9,2	9,2
Revision	1,0			
Övriga nämnder/styrelser	8,2			
Fastighetsförvaltning		-2,2	-2,2	-2,2
SUMMA		913,0	950,5	971,5
Pensioner		20,0	21,0	22,0
Sem.löneskuld (förändr)		1,5	1,5	1,5
Återbet ränta TBAB		-7,5	-6,0	-5,0
Driftkonsekvenser		4,0	10,0	25,0
Finansiering mm		-50,0	-52,0	-54,0
SUMMA		881,0	925,0	961,0